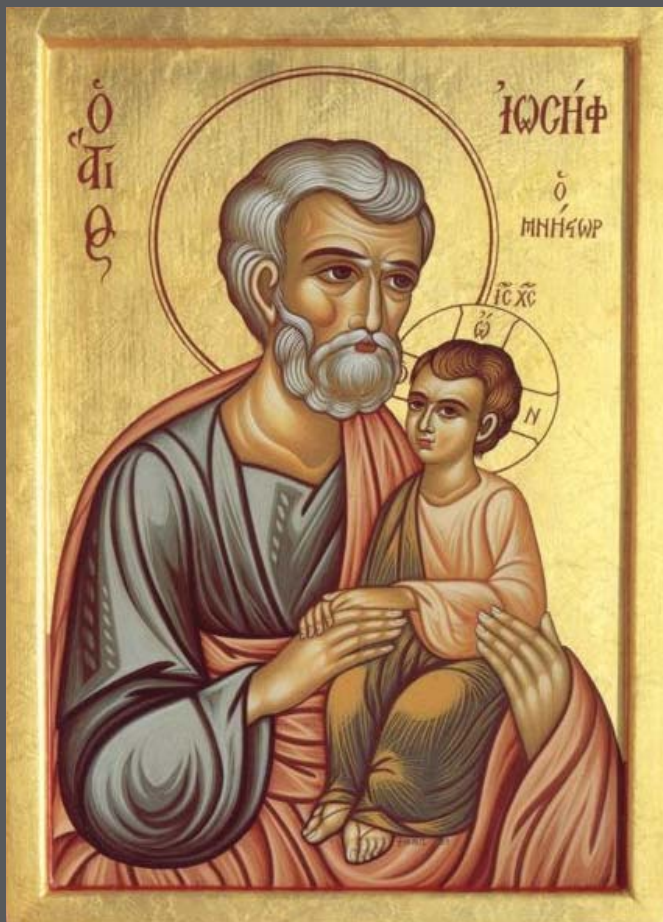

„Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

LUNA SFÂNTULUI IOSIF

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitatea și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XVIII Nr. 3 (207) martie 2011

Mesajul Papei Benedict al XVI-lea pentru Postul Mare 2011

Între poruncile Bisericii se înscrie și postul. „*Să nu mănânci carne și să respecti postul în zilele stabilite de Biserică*” („Catehismul Bisericii Catolice-Compendiu”, Ed. Presa Bună, Iași, 2006, p.126). Postul nu se reduce doar la abținerea alimentară, include deopotrivă un drum a perfecțiunii spirituale.

Postul Mare este timpul în care trebuie renunțăm la egoism, ne amintește Papa în Mesajul pentru Postul Mare 2011. Mesajul Sfântului Părinte Benedict al XVI este ghidul nostru spiritual în așteptarea Sărbătorii Învierii Domnului.

Cuvântul Papei începe cu citatul: „*Împreună cu Cristos sunteți înmormântați în Botez, împreună cu El sunteți înviați*”. Prin Botez devenim părtași ai morții și învierii lui Cristos. Botezul este un dar al lui Dumnezeu, căci nimeni nu poate primi viața veșnică prin propriile forțe. Botezul ne face să devenim o „nouă creatură”, el fiind „*baia renașterii și reînnoirii în Spiritul Sfânt*”. Îndurarea lui Dumnezeu șterge păcatul, Botezul ne da viață divină, ne cheamă la convertirea începută și susținută prin Har. Legătura dintre Botez și Postul Mare este evidentă, Postul Mare este un moment favorabil pentru a experimenta Harul care mântuiește. Papa ne îndeamnă să ne lăsăm în acest timp conduși de Cuvântul lui Dumnezeu, de Sfintele Evanghelii din perioada Postului. Sfântul Părinte ne cheamă să medităm cele cinci Evanghelii din duminicile Păresimilor, după ritul latin: **Prima duminică:** Condiția de om pe pământ, fragilitatea noastră, lupta împotriva păcatului, nevoia iertării, Harul care eliberează; **Duminica a doua:** Schimbarea la Față a Domnului amintește gloria lui Cristos, anticipează Învierea; **Duminica samaritenei:** „*Dă-mi să beau*!” Exprimă setea de fericire, dar fericirea ne este dată numai de Dumnezeu atunci când El coboară și trăiește în sufletele noastre; **Duminica orbului:** Prezintă pe Cristos ca lumină a lumii; **Duminica învierii lui Lazăr:** Comuniunea cu Cristos în această viață ne pregătește să depășim granița morții. Credința în învierea morților și speranța vieții veșnice. Cuvântul lui Dumnezeu trebuie meditat și interiorizat pentru a-l trăi zilnic.

Meditarea și trăirea Sfintelor Evanghelii o putem face și urmând Evangheliile ritului greco-catolic, începând cu Perioada Triodului, urmate de Evangheliile din cele cinci duminici ale Postului Mare: **Duminica I** - A dreptei credințe - restabilirea cultului icoanelor; **Duminica a II-a** - Vindecarea paralticului; **Duminica a III-a** - A venerării onoratei și de viață făcătoarei Cruci; **Duminica a IV-a** - Vindecarea Lunaticului; **Duminica a V-a** - Cererea fiilor lui Zebedeu. Vom cunoaște astfel că restabilirea cultului icoanelor a învins erezia iconoclaștilor, icoana ca semn al credinței; Isus Cristos, vindecător al rănilor trupului și sufletului omului care apelează la El cu credință și iubire; venerăm Crucea pentru că ea ni-l revelează pe Cristos în actul cel mai mare al iubirii; valoarea rugăciunii și a postului, ce este Împărăția lui Cristos, în care intrând, lumina și căldura lui Cristos se va răspândi dinspre noi spre ceilalți.

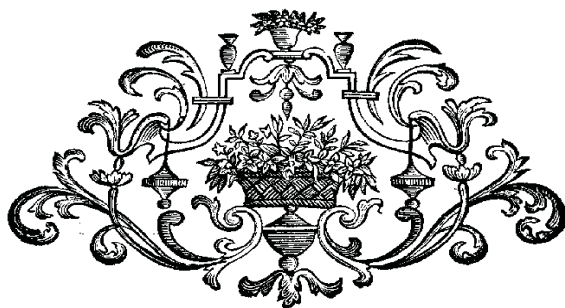
Să ne rugăm Spiritului Sfânt să ne lumineze și să ne conducă spre Ziua Învierii!

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre modestie și tăcere

Se povestește că Sfânta Ecaterina de Siena nu se obosea niciodată să vorbească de Dumnezeu și să audă vorbindu-se de El; dimpotrivă, acolo-i era toată mulțumirea și era singurul mijloc prin care își putea păstra puterile și sănătatea și găsi mângâieri în boli și suferințe.

Părintele spiritual
din Alfonso Rodriquez, SJ
“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
Așteptăm florile.....	4	Comorile Vaticanului	14
“Fiule, i-a zis: Iată Mama ta”.....	5	Pelerinaj în Țara Sfântă.....	18
Blajul: Biserică-Școală-Nățiune.....	6	Papa Paul al VI-lea.....	20

Așteptăm florile

Pe tăpșanurile dosite mai stăruie ochii de nea îmbătrânită în așteptarea unei primăveri întârziate. Pădurile încremenite, ca lăncieri de pază la palatul naturii, încep să-și scuture amărâta și să-și risipească somnul hibernal.

Așteptăm *frumusețile primăverii*, răzvrătirea ei creatoare. În atelierul firii se plămădește ceva. Tăcerile albe își dau zămislirea lor.

Așteptăm *florile*, surâsul de fecioară neatinsă al naturii, imensă reușită a îndelung răbdării pământului înfrigorat, dans de viață magică în nimicurile fără formă ale creațiunii, așteptăm *florile* ca declarație de dragoste ce ne-o arată natura în aceste ceasuri în care ura a încălecat inima noastră.

Așteptăm *florile* cum așteaptă, în genunchi, pe treptele lucii ale altarului, cădelnița cu tămâie și smirnă, florile cădelnițe cu mireasmă neprihănită.

Din fiecare *floare* se ridică pompa ametoitoare a sărbătorilor ca o idilă pură între bunătate și recunoștință.

Florile sunt gândurile exprimate după lunga tăcere a iernii. Ele sunt frumusețe de tăcere și suferință.

În sufletul nostru **virtuțile**, aceste flori ale spiritului nu cresc decât în tăcere și biruire de sine. Unde-s frumusețile primăverii sufletului? Dumnezeu le așteaptă. Florile sunt parabola virtuților vestite de Atotputernicia divină. Să urmăm parabola.

Ep. IOAN SUCIU

„Fiule, i-a zis, iată Mama ta”

„Lângă crucea lui Isus stătea Mama Lui și sora Mamei Lui, Maria, soția lui Cleopa și Maria Magdalena. Isus văzând-o pe Mama Sa și lângă el pe ucenicul pe care îl iubea, a zis Mamei Sale: <<Femeie, iată fiul tău!>>, iar ucenicului i-a zis: <<Iată mama ta!>> (In.19, 25-26).

Din cuprinsul Evangheliei sunt scoase în evidență două momente în care Maria joacă un rol capital: primul e nașterea la Betleem, al doilea e agonia și moartea pe cruce, ce se completează reciproc.

Ceea ce noi admirăm și cinstim la Maria cea vrednică de laudat, este maternitatea spirituală.

Din cele relatate rezultă fără niciun dubiu obligația ce o avem față de Sfânta Fecioară. Ea nu este numai Mama Isus, ci și Mama noastră, este cea pe care Isus a încredințat-o Sf. Ioan: „*Fiule, iată Mama ta!*”

Referindu-ne la zilele noastre, cât sunt de actuale versurile:

„Creștinule, fii blând și credincios, / La nevoie ajută-l pe cel neputincios. / Fii milostiv cu cei din jurul tău, / Să fii lumină celor ce-L caută pe Dumnezeu”.

Amintește-ți îndemnul profetului: „Întoarceți-vă de la toate nelegiuirile voastre, ca necredința, fărădelegea să nu fie piedică”.

În toate nevoile, necazurile, deznădejtile noastre, să urmăm spusa

autorului Dante Alighieri din „Divina Comedie”: „Cel ce are nevoie de ajutor și nu aleargă la Maria e ca cel ce vrea să zboare fără aripi” (Paradisul 33,13).

Sf. Bernarad, la rândul său, afirmă: „Aceasta e voința lui Dumnezeu ca toate darurile să le primim prin Maria”.

Urmează sfatul lui Take Ionescu (1858-1922): „Nedreptățile pe care mi le-au făcut alții mie, nu cer nimănui să le regrete, căci eu le-am uitat. Cele pe care le-am făcut altora, nu cer nimănui să le uite, căci eu le regret”.

Comportându-ne astfel, să urmăm sfatul Sf. Benedict Iosif Labre (1748-1783): „Să avem față de Dumnezeu inimi de copil / Față de aproapele, inimi de mamă / Față de noi, inimi de judecători”.

Să ne uităm la Mama noastră, Sf. Fecioară și să ne rugăm: „Isuse bune, fiu, ascultător, Tu îți iubești Mama. Învață-ne așadar cum să o iubim, pentru ca și eu să fiu fiul ei, fie și cel din urmă. De aceea, Fecioară Maria, îți dăruim inimile noastre. Fă să fie ale tale pentru totdeauna. Isuse și Maria, fiți-mi voi pentru vecie dragostea. Fie-vă milă de noi. Mai bine să murim decât să avem nenorocirea de a te uita, Fecioară, de a nu-ți cere ajutorul. Motivul: „Mamă, noi suntem fiii Tăi.

Pr. I. ERDELI

Blajul

Biserică - Școală - Națiune

Scrișul Domnului profesor Ioan Buzași determină cititorii, indiferent de gradul lor de cultură, să gândească, dă viață dorinței lor de a cunoaște adevărul și curajul de a pătrunde într-o istorie care aproape o jumătate de veac a fost declarată inexistentă: istoria Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

Scrișul Domnului profesor este o luptă împotriva uitării voite, a prejudecăților de tot felul, create în jurul Bisericii Greco-Catoice, purtătoarea idealului spiritual al Romei, cu totul opus tradiției slavo-bizantine, și a culturii noastre moderne de esență latină și de factură europeană, a cărei temelie a pus-o ea, Biserica Blajului, și produsul ei: Școala Ardeleană...

Volumul „*Blajul*”, cu subtitlul „*Biserică-Școală-Națiune*”, Ed. Galaxia Gutenberg, 2010, cuprinde „*articole, studii și evocări literare despre Blaj, despre oamenii Blajului*”, publicate în „*Unirea*” sau „*Viața creștină*”, la anumite date aniversare sau comemorative.

Conținutul cărții se centrează în jurul celor trei cuvinte sugestive care alcătuiesc subtitlul: BISERICA-ȘCOALĂ-NAȚIUNE, „*sacră triadă de o complementaritate și de o interferență atât de puternice, încât e dusă până la contopire*”.

Cartea este constituită din 32

de scrieri, care, deși determinate de anumite ocazii, ceea ce i-ar risipi unitatea, prin două note distincte, *Blajul*, regăsit în multiple circumstanțe, și *implicarea sufletească* a autorului, unitatea întregului este asigurată.

De la prima pagină care deschide volumul și până la ultima, cea care îl închide, *Blajul* este o prezență plină de semnificații și un liant. În „*Inocențiu Micu-Klein și Spiritul Blajului*” autorul aduce imaginea întemeietorului, Episcopul Inocențiu Micu-Klein, care, mutând reședința Episcopiei Române Unite de la Făgăraș la Blaj, a proiectat planul orașului împreună cu arhitectul italian Martinelli și a pus piatra de temelie a Catedralei. Inocențiu Micu-Klein a avut revelația latinității noastre și în numele ei a găsit argumentul preluat și continuat de Școala Ardeleană: „*al legitimității noastre de popor roman în spațiul carpato-dunărean*”. Cuvintele lui testamentare trec peste generații: „*Lepădați toată frica pentru dreptate!*” Nu e greu de observat că la acest îndemn al lui Inocențiu Micu-Klein au trebuit să se întoarcă toți urmașii lui, Episcopii greco-catolici, de atunci și până în zilele noastre...

În „*Petru Pavel Aron, <<Părintele>> Școlilor Blajului*”, autorul reafirmă adevărul de

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

necontestat: „faima culturală a orașului se datorează în primul rând școlilor sale”, cunoscutele „flori ale darurilor”. Episcopul Petru Pavel Aron a înființat, în 1754, la Blaj, prima școală cu limbă de predare română, de un grad mai înalt: școala de obște (învățământ primar), școala latinească (învățământ liceal) și școala de preoție (învățământ universitar), „... nicio plată de la ucenici așteptându-se”. Este meritul Blajului de a fi creat învățământul modern, ca spirit, conținut și orientare. Și a făcut acest lucru pentru toți românii, căci prin preoții Blajului care au trecut munții s-a încheiat învățământul slavo-fanariot din Muntenia și Moldova.

Primii profesori ai Școlilor din Blaj au fost chiar Samuil Micu

Clain, Gh. Șincai, P. Maior și I. Budai- Deleanu. Ei și continuatorii lor au format elitele intelectuale ale Transilvaniei potrivit concepției Bisericii Catolice, după care *amvonul și catedra* erau obligate să aibă în frunte persoane pregătite excepțional, capabile să împlinească misiunea spirituală a Bisericii, dar și una culturală, civilizatoare.

Toate lucrările autorului readuc cititorilor atmosfera, mediul spiritul și cultural al Blajului, oamenii lui, personalități proeminente și de înaltă ținută morală, erudiți de talie europeană, aplecați „către lucrurile mari și grele”, apostoli și misionari cu spirit de jertfă, toți preoți greco-catolici, realitate tănuită, acoperită, cum observă profesorul I. Buzași, sub denumirea de „cărturari”. Școala Ardeleană, subliniază autorul, nu este doar o variantă a iluminismului european, adevărul ignorat cu bună știință trebuie știut: „Toți reprezentanții Școlii Ardelene sunt fețe bisericești, călugări și preoți, dimensiunea creștină a Școlii Ardelene fiind una dominantă”.

Elogiind Blajul, autorul se plasează în rândul unor mari înaintași, care „au trăit, muncit, gândit, suferit pentru Cristos” și Biserica Sa și au pus în lumină însemnătatea orașului de pe Târnave, „cetate de credință și mândrie românească” pentru destinul poporului român.

Se afirmă că „Blajul a fost un oraș de cărți și cărturari”. Inocențiu Micu-
(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Klein a adus Blajului cărți agonisite în timpul studiilor, cu ele și cu cele dăruite de Episcopul Ioan Giurgiu Patachi a început să ia ființă Biblioteca Centrală Capitulară. Alături de întemeietori, Inocențiu Micu - Klein și P. P. Aron, și de reprezentanții Scolii Ardelene, Samuil Micu Clain, Gh. Sincai, P. Maior și I. Budai - Deleanu, autorul înscrie nume mari, cum sunt Timotei Cipariu, membru fondator al Academiei Române, Simion Bărnuțiu, Ion Bianu, Augustin Bunea, Ion Agârbiceanu, Elie Dăianu, cărora le închină pagini evocatoare, dar le închină și celor mai aproape de timpul nostru, PS Ioan Suciu, Nicolae Balotă, Coriolan Suciu, Radu Brateș și Pr. Bernard Ștef A.A.; cuvinte evocatoare având și pentru cei pe nedrept uitați.

Atât acestora, cât și preoților-cărturari ai Blajului, care nu sunt cuprinși în volum, le datorăm, susține autorul, scrierea cu litere latine, „*Carte de rogăciuni, 1779*”, întâia publicație românească tipărită cu litere latine, „*Organul luminării*” a lui T. Cipariu, începuturile teatrului românesc în Transilvania, primele culegeri de folclor, primul tratat de geografie universală, „*Biblia de la Blaj*” tradusă de Samuil Micu și atât de apreciată pentru suplețea limbii, prima operă literară de valoare și circulație universală, epopeea eroico-comico-satirică „*Țiganiada*”, primele lucrări teologice, primele opere istorice, lingvistice și filozofice, oratoria, gândirea și fapta patriotică a celor care au

alcătuit „*Supplex Libellus Valachorum Transilvaniae*”, generației pașoptiste, a memorandiștilor și a realizatorilor Marii Uniri. Concluzionând, se poate afirma că „*limba, literatura românească modernă poartă pecetea făurită la Blaj*”.

Un loc particular în volum îl au articolele despre istoria recentă a Bisericii noastre, despre „*martiriul Bisericii Greco-Catolice*”, începând cu anul 1948, timp de aproape o jumătate de veac, despre nedreptățile la care este în continuare supusă Biserica noastră după 1989. Apariția unei cărți de mărturie despre prigoana suferită de Biserica noastră, carte apărută sub egida Mitropoliei Române Unite cu Roma, alcătuită și coordonată de Ioan Moldovan și Alexandru Peterlăcean îi oferă autorului prilejul de a scrie articolul „*Biserica Unită cu Roma (Greco-Catolică) - Mărturie*”. În paginile articolului, autorul, mâhnit, reacționează ferm împotriva nedreptății față de Biserica Unită. Unei Biserici căreia i-a fost interzisă existența, i-au fost întemnițați Episcopii și preoții care nu și-au trădat credința și nu au acceptat să treacă la Biserica Ortodoxă, alegând jertfa, dintre care „*mulți au îndurat martiriul unor suferințe cristice*”, unei Biserici căreia i-au fost luate toate lăcașurile și toate valorile: școlile, bibliotecile... tot, nu i se face dreptate. Șirul celor întemnițați, unii morți în detenție, ne cutremură, căci,

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

așa cum fulgerul nu cade în șes, ci doar pe vârfuri, ne spune autorul, tot așa, Episcopii noștri, piscuri care domină, ei au primit primii „*cununa martiriului*”. Aceștia sunt IPS Ioan Suciu, Cardinal Alexandru Todea, Cardinal Iuliu Hossu. PSS Vasile Aftenie, evocați în cartea amintită de foști elevi, de credincioși și chiar de oameni de cultură care nu sunt credincioși ai Bisericii Greco-Catolice. Impresionantă este evocarea convertirii profesorilor universitari D. Caracostea și V. Papilian, care, din ortodocși, devin greco-catolici, în semn de prețuire și respect față de Biserica Unită.

Profesorul Ioan Buzași ia parte cu tot sufletul la orice moment din viața Bisericii Unite, fiecare cuvânt, fiecare atitudine o arată. O mărturisește și direct în *O anchetă a revistei Discobolul (Alba Iulia)*, amintind este nepot de preot greco-catolic, că în familie „*se vorbea cu mare admirație și evlavie [...] despre ierarhii, școlile și dascălii Blajului*”, care, datorită Unirii cu Roma, la 1700, „*au refăcut, după veacuri de nefirească întrerupere, legătura cu civilizația Occidentului, cu Roma*”. Întâlnirea, în anii persecuției Bisericii, cu preoții-profesori ai Blajului, supraviețuitori ai închisorilor, care oficiau zilnic Sfânta Liturghie în mare taină, a fost hotărâtoare...

Prin lucrări, simpozioane, sesiuni de comunicare, articole, volume publicate, profesorul I. Buzași pune în atenția țării Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, cu

toate valorile ei spirituale, istorice și culturale. Și face acest lucru cu deosebită competență, pentru orice afirmație, pentru orice judecată având întotdeauna ca punct de sprijin documentul. Direct și printre rânduri se percepe gândirea autorului, judecata sigură, adevărul pe care îl pune în lumină cu seriozitate și responsabilitate, motive pentru care intră în conștiința noastră ca un continuator al Scolii Ardelene.

Volumul „*Blajul. Biserica-Școală-Națiune*” este o lucrare substanțială, cuprinde, cum s-a mai spus, articole decupate dintr-un întreg de texte, după o selecție gândită, ca să ofere cititorului dimensiunea spirituală, istorică și culturală a Blajului. Informațiile sunt foarte bogate, atât de cuprinzătoare, încât cititorul poate ajunge la o privire de ansamblu asupra Bisericii Române Unite cu Roma, asupra rolului ei inegalabil în viața poporului român.

Toate textele din volum aduc dovezi definitive despre atâtea valori ale Bisericii noastre, pun în lumină, de la Unire până azi, existența unui șir neîntrerupt de Episcopi, preoți și credincioși, care au mărturisit credința Bisericii și fidelitatea lor, care au trăit și au murit pentru ea. Celui care este conștient de ceea ce este Biserica Greco-Catolică, lectura cărții îi oferă bucuria apartenenței la această Biserică.

Otilia BĂLAȘ

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Il y a 2 ans, nous avions rencontré un „geant”. Aujourd'hui, nous le voyons en fauteuil roulant, paralysé. Il a gardé sa belle physionomie; son regard et ses traits expriment sa joie de notre visite et son chagrin de ne pouvoir dire un seul mot. Nous avons perdu tout espoir de le voir reprendre sa place à la Métropole... Mais le Cardinal accepte sa „nouvelle prison”, il chante, entraîne par sa nièce Mariana et sa gouvernante Maria Keul, d'abord un cantiqueroumain, puis, avec nous, le Pater. Mgr Defois lui demande sa bénédiction pour nous tous.

Nous nous quittons, très émus, au chant de l'Ave Maria. Mgr. Defois est très touché et impressionné par cette rencontre. Nous aussi, et cet état de grâce se renouvellera à chaque visite ultérieure...

À son retour en France, Mgr Defois fait une information à la conférence épiscopale sur la situation de l'Église Gréco-Catholique. Il lance une invitation à Mgr. Ploscaru pour une visite en France l'année prochaine, charge à nous de l'organiser et de la financer. Nos visites en Roumanie, au printemps et à l'automne, prennent un rythme de croisière, complétées par la randonnée annuelle en camping-car des Agrofoi.

De Mai 1993 à juin 1995, sept voyages se succéderont, avec des objectifs très variés: Mise sur pied du séjour de onze séminaristes de Baia Mare dans des familles françaises en juillet 1993. Rassembler les passeports, les états-civils complets pour obtenir les visas et billets de chemin de fer met notre patience à rude épreuve, car c'est le cadet des soucis de ces jeunes. Par contre ils se passionnent pour visualiser leur futur point de chute sur la carte de France...

Dernier transport en camion léger, assuré par Jacques et François, avec plusieurs interventions des anges gréco-catholiques... particulièrement efficace pour ravitaillement en carburant. Les envois de matériel seront désormais confiés à un transporteur professionnel ami.

Voyage avec Mgr. Guillaume, évêque de St. Die-Epinal, et le Carmélite de St. Remy-les-Montbard, novembre 1993, au cours duquel Mgr. Serafim, évêque orthodoxe auxiliaire de Sibiu, demande à notre évêque:

--Comment va l'Église Gréco-Catholique?

Mgr. Guillaume lui répond paisiblement, non sans humour:

--Très bien, Monseigneur, Elle attend toujours que vous lui rendiez ses églises...”

Mgr. Serafim ne s'attendait sans doute pas à une réponse aussi claire et aussi directe. Il se lance dans des explications peu convaincantes... Quand le problème des églises sera-t-il posé et traité franchement dans un climat de vérité, de justice et de charité? (**à suivre**)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Sunt 2 ani de când am întâlnit un gigant. Azi, noi îl vedem într-un scaun cu roțile, paralizat. Si-a păstrat însă fizionomia frumoasă, privirea sa exprima bucuria vizitei noastre și regretul că nu putea rosti nici un singur cuvânt. Evident, este pierdută speranța de a-l revedea luându-și locul la Mitropolie... Dar Cardinalul acceptă „noua sa închisoare”, cântă antrenat de nepoata sa Mariana și de guvernanta Maria Keul, la început un cântec roman, apoi , cu noi, Tatăl nostru. Mgr. Defois îi cere binecuvântarea pentru toți. Îl părăsim, foarte emoționați, cântând „Ave Maria”. Mgr. Defois este foarte mișcat și impresionat de această întâlnire. Noi, de asemenea, și această stare de har aveam să o trăim la fiecare din vizitele ulterioare...

La reîntoarcerea în Franța, Mgr. Defois, într-o conferință episcopală de presă, a prezentat o informație despre situația Bisericii Greco-Catolice. A făcut și o invitație Mgr. Ploscaru ca să viziteze Franța în anul următor luând asupra sa organizarea acestei vizite. Vizitele noastre în România, primăvara și toamna, și-au urmat ritmul, completate de transporturile anuale ale vehiculului-rulotă a familiei Agofroy.

Din mai 1993 până în iunie 1995 s-au succedat 7 voiajuuri, cu obiective diferite:

În iulie, 1993, s-a organizat sejurul a 11 seminariști din Baia-Mare în familii franceze. Rezolvarea pașapoartelor, vizele, biletele de tren au pus la mare încercare răbdarea noastră. Ei însă doreau să vadă viitorul lor din punctul de vedere al Franței.

Ultimul transport a fost lejer, supravegheat de Jacques și Francois, cu numeroase intervenții ale Îngerilor Păzitori greco-catolici... cu deosebire foarte eficace în aprovizionarea cu benzină. De-acum transporturile vor fi încredințate unui prieten profesionist.

În cursul voiajului cu Mgr. Guillaume, Episcop de St. Die-Epinal, și Carmeliții de St. Remy-les-Montbard (noiembrie, 1993), Mgr. Serafim, episcop ortodox auxiliar de Sibiu, întrebă pe Episcopul nostru:

--„Cum merge Biserica Greco-Catolică?”

Mgr. Guillaume i-a răspuns liniștit, nu fără umor:

-- „Foarte bine, Monsenior, așteaptă ca voi să-i înapoiți bisericile...”

Fără-ndoială, Mgr. Serafim nu se aștepta la un astfel de răspuns clar și direct. Se lansă într-o explicație puțin convingătoare... Când problema bisericilor va fi tratată sincer, într-un climat de adevăr, dreptate și iubire? **(va urma)**

SĂ CULTIVĂM DEVOȚIUNEA FAȚĂ DE SFÂNTUL IOSIF

Luna martie îi este dedicată Sfântului Iosif. Este o lună de început de primăvară, care prin lucrările ce se înfăptuiesc în natură, face posibilă bogăția rodului toamnei.

Așa se întâmplă și cu acest mare patriarh. Alături de Preacurata Mamă a lui Isus, Iosif pregătește pentru noi rodul mântuirii. Nenumărate sunt lucrările Sale pentru noi în fața Fiului și Domnului Său. Marii sfinți și devoți ne dau mărturie asupra sfântului Său patronat. Sfânta Tereza de Avila ne sfătuiește: *„Cunoscând astăzi, printr-o așa de lungă experiență, creditul uimitor al Sfântului Iosif la Dumnezeu, aș vrea să conving pe toată lumea să-l onoreze printr-un cult particular. Până acum, am văzut totdeauna persoanele care au avut pentru el o devoțiune adevărată și susținută prin lucrări făcând progres în virtute, fiindcă acest protector favorizează, într-o manieră evidentă, înaintarea spirituală a sufletelor care i se recomandă lui.*

Deja de mulți ani eu îi cer în ziua sa de sărbătoare (19 martie) o favoare particulară, și mi-am văzut întotdeauna dorințele îndeplinite. Dacă, prin vreo imperfecțiune, cererea mea se îndepărta cât de puțin de scopul măririi divine, el o îndrepta în mod admirabil, în vederea scoaterii din ea a unui cât mai mare bine.

Persoanele care practică meditația ar trebui să-l iubească cu o tandrețe filială. Eu nu înțeleg cum poți să te gândești la Regina Îngerilor, la toate încercările suferite în timpul vârstei fragede a divinului Copil Isus, fără să-i mulțumești Sfântului Iosif pentru devotamentul perfect prin care a venit în ajutorul lor.”

Dumnezeu dă altor sfinți darul de a ne ajuta într-o nevoie sau alta, dar ni se spune că Sfântului Iosif i se ascultă orice cerere. Putem interpreta această generozitate divină față de Sfântul Iosif meditănd CINE a fost el. E suficient să parcurgem litania care i-a fost închinată și vom afla cu adevărat ce putem să-i cerem:

„Ilustrul urmaș al lui David, lumina patriarhilor”, este cel care ne va învăța să ne rugăm cu adevărat;

„Soțul Mamei lui Dumnezeu, Păzitor curat al Fecioarei”, ne va ajuta să fim soți curați, ocrotitori, plini de iubire;

„Tatălui adoptiv al Fiului lui Dumnezeu, apărător credincios al lui Isus”, să ne adresăm cu toată încrederea că ne va ajuta de la înălțimea autorității sale paterne;

„Capul Sfintei Familii” – simțim ce nevoie extraordinară avem de el în zilele noastre, când familiile ne sunt atât de atacate, debusolate, lipsite de un tată cu adevărat credincios.

Iosif este *„cel prea drept, prea curat, prea prudent, prea*

supus, drept credincios, oglindă a răbdării, iubitor al sărăciei, model al muncitorilor, glorie a vieții de familie, păzitor al Fecioarelor, mângâietorul nenorociților, speranța bolnavilor, patronul muribunzilor, protectorul Sfintei Biserici”. Oricare ar fi statutul nostru, nevoia noastră spirituală, morală, fizică, Sfântul Iosif, prin aceste calități reunite în ființa sa, ne va fi AJUTORUL, MIJLOCITORUL în fața Fiului său, GARANTUL darului cerut.

Sunt multe devoțiunile, rugăciunile care îi sunt dedicate, și dorim să încheiem cu:

Rugăciunea sfântului Francisc de Sales către Sfântul Iosif

„Mărite Sfinte Iosif, soțul Mariei, acordă-ne protecția ta paternă, te rugăm prin Inima lui Isus Cristos. Tu, a cărui putere infinită se întinde la toate nevoile noastre și știe să ne facă posibile lucrurile cele mai imposibile, deschide ochii tăi de Părinte asupra intereselor copiilor tăi. În strâmtoarea și durerea ce ne apasă, noi recurgem la tine cu încredere; te rugăm, ia sub îndrumarea ta plină de dragoste această problemă importantă și dificilă, cauză a neliniștilor noastre. Fă ca îndeplinirea ei fericită să se întoarcă spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele devotaților săi servitori. Amin.”

COMORILE VATICANULUI

Biblioteca Apostolica Vaticana

*“Căutarea lui Dumnezeu necesită în mod intrinsec o cultură a cuvântului.
Dorul de Dumnezeu include dragostea față de cuvânt, explorarea tuturor
dimensiunilor sale”* Papa Benedict XVI la redeschiderea BAV

După trei ani de lucrări de reamenajare și modernizare a infrastructurii care au costat 9 milioane de Euro, Biblioteca Apostolica Vaticana și-a redeschis porțile pentru studiu și cercetări la 20 septembrie 2010. Anual 4000 – 5000 de universitari și cercetători primesc permisiunea de a se bucura de resursele acestei biblioteci unice în felul ei. Azi, BAV conține aproape două milioane de cărți tipărite, 75.000 de manuscrise, 8500 incunabule și peste 300000 monede. Printre cele mai faimoase valori ale bibliotecii se numără Codex Vaticanus Graecus 1209, cel mai vechi manuscris aproape complet al Bibliei, datând probabil din anul 325. Se crede că ar fi unul dintre cele 50 manuscrise ale Bibliei comandate de Împăratul Constantin, primul conducător roman creștin. Printre manuscrisele vechi se numără și Codex Vaticanus Latinus 3256 din sec. IV ce conține lucrări ale scriitorului roman Virgiliu (Vergilius Augusteus), precum Eneida. Arhivele Secrete ale Vaticanului sunt separate de bibliotecă încă de la începutul sec. XVII și conțin în plus 150.000 de documente.

SCURT ISTORIC AL BIBLIOTECII

Actuala bibliotecă a fost precedată de alte colecții aparținând Bisericii. Pot fi semnalate cinci perioade istorice ale bibliotecilor Bisericii.

Pre-Laterană: Încă din primele secole de existență legală a Bisericii au fost strânse manuscrise. Doar o mică parte a acestora a putut fi salvată înainte de instalarea bibliotecii în Palatul Lateran.

Laterană: Această perioadă a durat până în sec. XIII și în timpul papei Bonifaciu VIII.

Avignon: Colecțiile bibliotecii papale au crescut mult în această perioadă care ține de la moartea Papei Bonifaciu până la revenirea Scaunului Papal la Roma în 1370.

Pre-Vaticană: Începând cu anul 1370, pînă în 1446 colecțiile bibliotecii au fost împrăștiate în diverse locații: Roma, Avignon și altele.

Vaticană: În anul 1448 Papa Nicolae V (pontificat scurt, 1447 – 1455) stabilește sediul bibliotecii în Vatican, combinând cele aproximativ
(continuare în pag. 15)

350 manuscrise grecești, latine și ebraice moștenite de la predecesorii săi cu colecțiile proprii și achiziții noi, printre care și manuscrise din biblioteca imperială din Constantinopol. Biblioteca Apostolica Vaticana este fondată printr-o bulă a Papei Sixt V, emisă în iunie 1475 care instituționalizează biblioteca și misiunea ei. Printre altele misiunea era și "...să asigure comoditatea și onoarea învățaților și celor studioși".

Papa Nicolae V a fost un poet și un bibliofil de mare clasă, despre care prietenul său și viitorul Papă Pius II a spus că "ce nu știe el înseamnă că este în afara cunoștințelor umane". Dând dovadă de o viziune largă, Nicolae V încurajează studiul scriitorilor păgâni clasici. Îl angajează pe marele savant Lorenzo Valla care cunoștea atât de bine latina, încât putea, după stilul scrierii, să-și dea seama dacă un manuscris este un fals sau nu. A comandat traducerea multor lucrări din limba greacă în latină, contribuind astfel la răspândirea informației. În

viziunea sa, biblioteca trebuia să folosească celor ce vor să studieze. De aceea a trimis în toată Europa oameni pricepuți și de încredere să achiziționeze cărți rare. A lăsat succesorului său peste 1100 manuscrise grecești și latine. În 1481, când primul bibliotecar, Bartolomeo Platina, face catalogarea conținutului bibliotecii, el semnalează 3500 manuscrise. În ciuda numărului care azi pare foarte mic, nou înființata Biblioteca Apostolica Vaticana era cea mai mare din lumea vestică! În 1587 Papa Sixt V comandă arhitectului Domenico Fontana construirea unui nou sediu al Bibliotecii, care este folosit și azi. Cărțile au fost puse în rafturi și au fost legate cu lanțuri pentru a împiedeca furtul. În 1581, când vizitează biblioteca, Montaigne se plânge de această măsură de prevedere. Din nefericire acest pericol a însoțit mereu colecțiile Vaticanului până în perioada foarte recentă. Ultimului scandal de furt dovedit a fost semnalat în 1987, când un profesor de istoria artei de la Ohio State University a sustras pagini dintr-un manuscris din sec. XIV.

De-a lungul secolelor biblioteca s-a îmbogățit prin achiziții și donații. În 1623, Maximilian I, duce de Bavaria, a cedat 3500 de manuscrise aparținând Bibliotecii Palatine din Heidelberg în semn de recunoștință față de Papa Grigore al XV-lea,

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

care l-a susținut în conflictul său cu protestanții. Maximilian tocmai luase biblioteca ca pradă în Războiul de Treizeci de Ani. O altă bibliotecă vastă, colecționată de Regele Gustav Adolf al Suediei, în timpul Războiului de Treizeci de Ani, din Praga și alte orașe germane, a fost transferată la moartea Reginei Cristina a Suediei, în 1689, la Vatican. A fost norocul bibliotecii, căci în 1697 palatul regal a fost mistuit de flăcări.

Arhivele Secrete ale Vaticanului se află în Cetatea Vaticanului și reprezintă locul de depozitare a tuturor actelor promulgate de Sfântul Scaun, documentelor statului Vatican, corespondenței papale și altor documente acumulate de către Biserica de-a lungul secolelor. Arhivele Secrete au fost separate de Biblioteca Vaticanului la începutul sec. XVII din ordinul Papei Paul V. Ele au rămas închise publicului până în 1881, când Papa Leon XIII le-a deschis cercetătorilor. Papa Leon XIII a avut un pontificat lung (20 febr. 1878 – 20 iulie 1903), a fost primul Papă care l-a citit pe Marx și care a fost filmat. Anual, aproximativ o mie de cercetători au acces la aceste Arhive. Apelativul “secret” nu are sensul comun. El indică în mod simplu că aceste arhive sunt ale Papei, nu sunt un departament al Curiei Papale și nu reprezintă un loc public, accesibil tuturor. Sunt ceva “pus de-o parte”. Mare parte a documentelor aflate în

Arhive sunt cunoscute deja. Unul dintre documentele “secrete”, cel mai neobișnuit, este o scrisoare scrisă pe scoarță de mesteacăn în 1887 de către indienii Ojibwe din Ontario, Canada, Papei Leon XIII. Scrisoarea scrisă în luna mai este datată astfel: “când este multă iarbă, în luna florilor”. Ea se adresează pontifului numindu-l “Marele Maestru al Rugăciunilor” și mulțumește Vaticanului că a trimis un “custode al rugăciunilor” (episcop) să le predice. “O aură de mister a înconjurat mereu această importantă instituție culturală a Sfântului Scaun datorită aluziilor la secrete inaccesibile sugerate de numele inițial, precum și datorită publicității făcute de literatură și mass-media” a spus cardinalul Farina, bibliotecarul actual al Vaticanului, într-o prefață la cartea “The Vatican Secret Archives” a publicației belgiene VdH Books.

BIBLIOTECA AZI

În cei trei ani de reamenajări biblioteca a fost “adusă în secolul XXI”. Vechile manuscrise au fost

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

scanate și digitizate. S-a început cu digitizarea miniaturilor, care acum se află pe un site unde poate să le consulte oricine. Au fost catalogate pentru prima dată o mulțime de cărți, iar cea mai mare parte a cărților tipărite a fost etichetată pentru a ușura identificarea și consultarea. În fiecare carte tipărită a fost implantat un cip pentru a putea urmări în fiecare moment locul în care se află cartea. Fișierul bibliotecii a fost computerizat, sălile de lectură, birourile, laboratoarele și holurile au fost complet înprospătate și modernizate. Vechea sală de lectură, modestă, cu bănci de lemn aranjate pe rânduri, a fost reamenajată și dotată cu cărți necesare înțelegerii manuscriselor, cum ar fi dicționare în limbile chineză, ebraică, coptă, arabă, sau îndrumare de tipul “Vechi inițiale gravate”, “Tipărituri venețiene”etc. Ultramoderna sală a periodicelor seamănă cu un local de bancă elvețiană! Vechile elemente de arhitectură valoroasă au fost incluse în mod inteligent în forma modernă de azi, așa că nu trebuie să te mire

faptul că portalul de intrare baroc al Bibliotecii Barberini, cu uși minuțios încrustate, este în vecinătatea unui lift strălucitor, modern. Laboratorul foto unde sunt fotocopyate manuscrisele este de asemenea ultramodern. Biblioteca oferă un spațiu civilizat unde universitarii și cercetătorii se simt bine, pot comunica la o cafea. Fără a exagera prea mult, Biblioteca Apostolica Vaticana seamănă cu fresca “Scoala din Atena”, capodopera lui Rafael care împodobește *Stanza della segnatura*, fosta bibliotecă a papei Iuliu II.

La întocmirea acestui material am folosit următoarele surse:

Daniel Mendelsohn, Letter from Rome, “God’s Librarians,” *The New Yorker*, January 3, 2011, p. 24

Ioan SORAN

Mesajul Papei Benedict al XVI-lea adresat Cardinalului Farina la redeschiderea Bibliotecii Apostolice a Vaticanului.

http://en.wikipedia.org/wiki/vatican_Library

http://en.wikipedia.org/wiki/Vatican_Secret_Archives

Pelerinaj în Țara Sfântă

Aceste dulci cuvinte au pus stăpânire de multă vreme pe sufletul meu, însă parcă nu aveam curaj și putere să pornesc la așa un drum. Dar poate că așa cum toate lucrurile au timpul lor, și această dorință a mea a avut timpul și vremea ei, care nu depindea de mine, ci de Tatăl Veșnicilor care ne dă totul după voia Lui, la vremea potrivită.

Așa se face că, noul trecut, m-am numărat printre cei 50 de pelerini, care au plecat din Cluj spre Țara Sfântă. Această călătorie a fost pentru mine un mare dar și o mare binecuvântare, pentru care voi fi veșnic recunoscătoare Scumpului meu Mântuitor, pentru că mi-a îngăduit să calc pe urmele Lui sfinte, pe unde a umblat și învățat umilințele și unde Și-a vărsat Scumpul Său Sânge pentru mine și iertarea mea, acolo unde a ieșit învierea și viața mea.

Țara locurilor sfinte e o țară mică, dar în aceste teritorii s-a petrecut toată istoria Vechiului și Noului Testament. De aceste teritorii e legată întreaga istorie a poporului ales, precum și istoria creștinătății. „Căci a ales Domnul Sionul, L-a ales ca locuință a Sa: Acesta este locul Meu de odihnă pe vecie; aici voi locui căci L-am dorit.” (Ps.132/13-14).

Toate orașele și satele din aceste teritorii grăiesc despre amintiri sfinte și pline de comori religioase de mare preț.

Când am pus piciorul pe aceste locuri, m-am umplut de o liniște și de o pace sfântă și am realizat că de fapt eu nu sunt străină pe aceste locuri. Eu am aici un prieten drag care mă așteaptă, un prieten cu care am vorbit de atâtea ori în rugăciunile mele și cu care mă voi întâlni și aici să-i mulțumesc pentru toate binecuvântările care le-a ravărsat din belșug peste mine și

familia mea, că de atâtea ori a fost lângă mine și eu nu L-am cunoscut.

Pentru mine această călătorie a fost prilejul de a-mi reînnoi legământul și hotărârea, pe care am luat-o când am intrat în Reuniunea Mariană, să-L slujesc pe Mântuitorul meu Isus și pe Sfânta Sa Mamă Maria, câte zile voi petrece pe pământ. Sub brațele crucii și lângă lespedeza Sfântului Mormânt mi-am înnoit această făgăduință să-mi pun toată viața în slujba Lui.

În slujba Lui am pus această călătorie, iar bucuria, emoția și fiorul pe care le-am trăit în acest pelerinaj, doresc să le împart cu cei ce vor citi aceste rânduri, deși e greu de pus în câteva pagini tot ce-am văzut, simțit și trăit în aceste locuri.

Oricât meșteșug ai pune în cuvinte, e greu de descris fiorul și emoția care te cuprinde când intri în Biserica Bunei Vestiri din Nazaret, locul unde s-a desfășurat dialogul dintre Fecioara Maria și Îngerul Gabriel, dialog pe care ar trebui să-l avem mereu suflet și să putem spune și noi în toate: „Fie mie după cuvântul Tău.”

Muntele Tabor, cu o biserică minunată, - construită pe locul unde Isus s-a schimbat la față înaintea celor trei apostoli: Petru, Iacob și Ioan, arătându-și divinitatea, - cu bogăția de oleandri înfloriți în toate culorile, te fascinează cu frumusețea lui și spui ca Sf. Ap. Petru: „Doamne, ne e atât de bine să fim aici cu Tine.”

Sunt aici în Țara Sfântă multe locuri unice pe pământ, care te copleșesc și parcă nu mai poți spune niciun cuvânt, dar locul cel mai minunat din această lume, pentru mine, rămâne locul unde s-a născut Mântuitorul Lumii și unde a pățimit pentru noi și mântuirea noastră.

(continuare în pag. 19)

Betleemul sau „Țara Pâinii” este orașul pe care l-a ales Domnul Isus să se nască. Grota în care s-a născut Mântuitorul Lumii se află sub altarul „Bisericii Nașterii”. Am stat pe locul nașterii, unde s-au închinat magii și păstorii în Noaptea cea Sfântă, am îngenuncheat și am sărutat Steaua Sfântă care marchează acest loc, cu fior și cutremur din toată ființa mea. De pe acest loc nașterea Domnului a legat iar Cerul cu Pământul și pe om cu Dumnezeu.

Din Betleem, am urcat la Ierusalim, în sanctuarul creștinătății. Ierusalimul este și o icoană a vieții noastre sufletești, care trebuie să fie o înălțare perpetuă spre Ierusalimul cel ceresc.

Pe Via Dolorosa, aici unde Isus a purtat povara păcatelor noastre până la Golgota, ne strecurăm cu greutate prin mulțimea de pelerini, unii urcă, alții coboară, unii se roagă, alții vorbesc; e un adevărat Turn Babel.

Iată în fața noastră avem o clădire mare și puternică; parcă-i o cetate uriașă. E Biserica Sfântului Mormânt, cu zeci de încăperi și uși tainice, îți trebuie o zi întreagă să le poți cerceta pe toate. Multe încăperi și adăncituri sunt săpate în această stâncă a Mântuirii noastre. Mi se pare că fiecare om care intră aici este adus de setea mântuirii și fiecare se afundă în stânca Golgotei căutând izvorul vieții.

Aici în această Biserică uriașă se află Golgota cu locul unde a fost înfiptă crucea Mântuitorului, “Piatra Plângerii”, Sfântul Mormânt, Capela Sfânta Elena, mormintele lui Nicodim și Iosif din Arimatea, cei care au luat trupul lui Isus de pe cruce și l-au îngropat, locul unde au fost găsite cele trei cruci: a lui Isus și ale celor doi tâlhari, precum și alte locuri de amintire sfântă.

După ce am sărutat cu umilință și smerenie lespedea Sfântului Mormânt și mi-am adăpat sufletul din acest izvor dătător de viață, un fior sfânt îmi cutremură toată ființa și mă simt învăluită și îmbrățișată de o pace și o bucurie sfântă, iar ochii îmi lăcrimează de fericire și încep să mă rog în gând: „Doamne, am fost mortă în păcate, iar Tu m-ai scăpat. Mormântul Tău a închis mormântul meu, Învierea Ta a făcut viața mea și mă cutremură gândul că nu trăiesc încă deplin pentru Tine, mai este încă Zgură ce nu s-a topit și râul vieții mele nu curge încă tot spre Tine. Aici în lumina Învierii Tale deschid larg porțile inimii mele, ca să pot lua lumină din Sfântă Lumina Ta, viață din viața Ta și înviere din Sfântă Învierea Ta”.

Nu le-am uitat nici pe prietenele mele din Reuniunea Mariană și m-am rugat: „Doamne Isuse, eu mă rog nu numai pentru mine, ci și pentru cele pe care le-ai trezit, prin mine, din somnul păcatelor. Te rugăm luminează-ne cu lumina Ta, ca prin viețile noastre să fim lumini, să fim lucrători vrednici în via Ta, să putem aduce și pe alții la Tine. Lumânările care le-am aprins aici să le lumineze gândurile și cărările lor, să învie ca fiii luminii în Lumina Evangheliei Tale”.

Multe lucruri noi și minunate am văzut în acest pelerinaj și multe mi-au adăpat sufletul cu emoție și trăire sfântă din izvorul dătător de viață, emoții pe care mi-aș dori să le pot păstra de-a pururi, ca să pot să-L laud și să-L preamăresc pe Dumnezeu în toate zilele vieții mele.

Am trăit în acest pelerinaj momente unice de viață, ceea ce doresc tuturor celor care vor avea posibilitatea și bucuria să calce pe urmele Mântuitorului nostru.

Maria MUCEA

Papii secolului al XX-lea

Papa Paul al VI-lea (XVIII)

Biserica, solidaritatea eu cu umnaitatea

Constituția „*Gaudium et spes*” este cel mai lung document adoptat de Vatican II, aproape 250 de pagini; în editarea actelor Conciliului, un veritabil volum. Este un text substanțial, bogat în situații care privesc viitorul Bisericii și relațiile dintre Biserică și lume. Susținut cu o energie deosebită și animată de Papa Paul al VI-lea, textul începe cu afirmația solidarității dintre Biserică și familia umană. „*Bucuriile și speranțele, tristețile și neliniștile oamenilor din acest timp, ale celor săraci, și mai ales ale tuturor celor care suferă, sunt bucuriile și speranțele, tristețile și neliniștile discipolilor lui Cristos; nimic din ceea ce este omenesc nu rămâne fără ecou în inimile lor*”. Într-o formulă inspirată din umanismul integral al lui Maritain, Conciliul a precizat că „*omul văzut în întregul său, omul corp și suflet, rațiune și inimă, gând și voință*” trebuie să se bucure de atenție ca omenirea să găsească soluții în toate problemele majore ale timpului nostru.

Simpla enumerare a temelor sugerează modernitatea textelor. Astfel, o sesiune a dezbătut problema ateismului contemporan, care niciodată nu a fost tratat profund și cu respect. Potrivit voinței Papei Paul al VI-lea, nu s-a pronunțat nicio condamnare a ateismului din partea Bisericii. Dimpotrivă, Biserica încearcă să înțeleagă cauzele profunde care au determinat pe unii oameni să-L refuze pe Dumnezeu. Părinții conciliari exprimă respectul lor față de

fratele necredincios, recunoscându-i sinceritatea. Biserica se îndepărtează de o atitudine, adesea generală, de neacceptare a necredinciosului. Dar textele Constituției recunosc faptul că ateismul este realitatea cea mai gravă a timpului nostru, marxismul susține că religia este un obstacol al libertății omului, când în realitate, chiar marxismul distruge libertatea. Toate acestea obligă Biserica la o analiză foarte adâncă a necredinței. Biserica invită pe oameni să nu se îndepărteze de Dumnezeu, dimpotrivă, credincioșii să se angajeze în construirea „*cetății celeste*”, să fie mărturisitorii activi ai Evangheliei și, împreună cu ateii, să reflecteze asupra problemelor grave ale lumii. Și tot Biserica propune dialogul loial într-o colaborare eficace. Ea condamnă ateismul, dar susține că toți oamenii, credincioși și necredincioși, trebuie să construiască o lume în care să trăiască împreună. La acest nivel de raționament, Biserica deplânge discriminările la care sunt supuși creștinii în anumite țări. Pentru a evita polemicile, fără să fie citate, țările comuniste sunt ușor de recunoscut. Biserica nu reclamă niciun privilegiu pentru credincioșii săi, cere doar acele drepturi care sunt garantate tuturor oamenilor.

După ce își afirmă disponibilitatea pentru dialog și susținerea pluralismului, Biserica, într-o manieră proprie, invită ateii să examineze obiectivele Evangheliei lui Cristos. În felul acesta credincioșii și necredincioșii vor ajunge să se cunoască, să se înțeleagă și să se respecte. (va urma)